

Афоризми Сковороди

Григорій Сковорода

Хто думає про науку, той любить її, а хто її любить, той ніколи не перестає вчитися, хоча б зовні він і здавався бездіяльним.

Ні про що не турбуватись, ні за чим не турбуватись — значить, не жити, а бути мертвим, адже турбота — рух душі, а життя — се рух.

Що може бути солодше за те, коли любить і прагне до тебе добра душа?

Надмір породжує пересит, пересит — нудьгу, нудьга ж — душевну тугу, а хто хворіє на се, того не назвеш здоровим.

Любов виникає з любові; коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю.

Хіба розумно чинить той, хто, починаючи довгий шлях, в ході не дотримує міри?

Як купці вживають застережних заходів, аби у вигляді добрих товарів не придбати поганих і зіпсутих, так і нам слід якнайретельніше пильнувати, щоб, обираючи друзів, цю найліпшу окрасу життя, більше того — неоціненний скарб, через недбальство не натрапити на щось підроблене.

Не все те отрута, що неприємне на смак.

Добрий розум, робить легким будь-який спосіб життя.

Бери вершину і матимеш середину.

З усіх утрат втрата часу найтяжча.

Коли ти не озброїшся проти нудьги, то стережись, аби ця тварюка не спихнула тебе не з мосту, як то кажуть, а з чесноти в моральне зло. То навіть добре, що Діоген був приречений на заслання: там він узявся до філософії.

Так само як боязкі люди, захворівши під час плавання на морську хворобу, гадають, що вони почуватимуть себе краще, коли з великого судна пересядуть до невеличкого човна, а відти знову переберуться у тривесельник, але нічого сим не досягають, бо разом з собою переносять жовч і страх, — так і життєві зміни не усувають з душі того,

що завдає прикрості і непокоїть.

Безумцеві властиво жалкувати за втраченим і не радіти з того, що лишилось.

Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з ним і двох-трьох ворогів.

Більше думай і тоді вирішуй.

Скільки зла таїться всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві.

Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати — це наполовину завершити.

О, коли б змога писати так само багато, як і мислити!

Майбутнім ми маримо, а сучасним гордуємо: ми прагнемо до того, чого немає, і нехтуємо тим, що є, так ніби минуле зможе вернутись назад, або напевно мусить здійснитися сподіване.

У тих, хто душею низький, найкраще з написаного і сказаного стає найгіршим.

Уподібнюйся пальмі: чим міцніше її стискає скеля, тим швидше і прекрасніше здійснюється вона догори.

О, коли б ми в ганебних справах були такі ж соромливі і боязкі, як це часто ми буваємо боязкі і хибно соромливі у порядних вчинках!

Визначай смак не по шкаралупі, а по ядру.

Розум завжди любить до чогось братися, і коли він не матиме доброго, тоді звертатиметься до поганого.

Одне мені тільки близьке, вигукну я: о школо, о книги!

З видимого пізнавай невидиме.

Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вміє ним користуватись..

Не досить, щоб сяяло світло денного сонця, коли світло голови твоєї затьмарене.

Звірившись на море, ти перестаєш належати сам собі.

Похибки друзів ми повинні вміти виправляти або зносити, коли вони несерйозні.

Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга.

Мудрець мусить і з гною вибирати золото.

Коли велика справа — панувати над тілами, то ще більша — керувати душами.

Збери всередині себе свої думки і в собі самому шукай справжніх благ. Копай всередині себе криницю для тої води, яка зросить і твою оселю, і сусідську.

Для шляхетної людини ніщо не є таке важке, як пишний бенкет, особливо коли перші місця на ньому займають пустомудрі.

Хіба не любов усе єднає, будує, творить, подібно до того, як ворожість руйнує?

Природа прекрасного така, що чим більше на шляху до нього трапляється перешкод, тим більше воно вабить, на зразок того найшляхетнішого і найтвердішого металу, який чим більше треться, тим прекрасніше виблискує.

Неправда гнобить і протидіє, але тим дужче бажання боротися з нею.

Чи знаєш ти, яких ліків вживають ужалені скорпіоном? Тим же скорпіоном натирають рану.

Сліпі очі, коли затулені зіниці.

Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.

Все минає, але любов після всього застається.

Кому душа болить, тому весь світ плаче.

Тоді лише пізнається цінність часу, коли він втрачений.

Ти робиш найкращу і для тебе рятівну справу, коли твердо ступаєш по шляху доброго глузду.

Як нерозумно випрошувати те, чого можеш сам досягти!

Коли ти твердо йдеш шляхом, яким почав іти, то, на мою думку, ти щасливий.

Коли не зможу нічим любій вітчизні прислужитись, в усякому разі з усієї сили намагатимуся ніколи ні в чому не шкодити.

Всяка їжа і пиття смачні й корисні, але треба знати час, місце і міру.

Лід на те й родиться, аби танути.

Демон проти демона не свідчить, вовк вовчого м'яса не їсть.

Без ядра горіх ніщо, так само як і людина без серця.

Краще голий та правдивий, ніж багатий та беззаконний.

Облиш забобони, обмий совість, а потім одягну, залиш усі свої хиби і підіймайся!

Коли риба спіймана, вона вже не потребує принади.

Наступний, весело освітлений день — плід учорашнього, так само як добра старість — нагорода гарної юності.

Солодке пізнає пізніше той, хто може проковтнути неприємне.

Не любить серце, не бачачи краси.

Що вподобав, на те й перетворився.

Не за обличчя судить, а за серце.

Кожен є той, чиє серце в нім: вовче серце — справдешній вовк, хоч обличчя людське; серце боброве — бобер, хоча вигляд вовчий; серце вепрове — вепр, хоч подоба бобра.

Чи може людина, сліпа у себе вдома, стати зрячою на базарі?

Пізнаєш істину — увійде тоді у кров твою сонце.

Хіба може говорити про біле той, котрому невідоме, що таке чорне?

Світло відкриває нам те, про що ми у темряві лише здогадувалися.

Не може не блудити нога твоя, коли блудить серце.

Ніхто не може вбити в собі зло, коли не втямить спершу, що таке те зло, а що добро. А не визнавши сього у себе, як можна взнати і вигнати його в інших.

На новий путівець шукай нові ноги.

Що з того, коли листок зовні зелений, та корінь позбавлений життєвого соку?

Чи не дивина, що один у багатстві бідний, а інший у бідності багатий?

Не називай солодким те, що породжує гіркоту.

Вірю, що більше елею має в своїх гладеньких словах улесник, аніж батько, коли карає, і що фальшива позолота блищить краще від самого золота... Але згадай приказку: "Вихвалявся гриб гарною шапкою, та що з того, коли під нею голови нема".

Вода без риби, повітря без пташок, час без людей бути не можуть.

Не все те недійсне, що недосяжне дитячому розумові.

Тінь яблуні не заважає.

Істина спалює і нищить усі стихії, показуючи, що вони лише тінь її.

Шукаємо щастя по країнах, століттях, а воно скрізь і завжди з нами; як риба в воді, так і ми в ньому, і воно біля нас шукає нас самих. Нема його ніде від того, що воно скрізь. Воно схоже до сонячного саява — відхили лише вхід у душу свою.

Математика, медицина, фізика, механіка, музика зі своїми сестрами — чим глибше їх пізнаємо, тим сильніше палять серце наше голод і спрага.

Невже ти не чув, що сини віку мудріші від синів дня?

Не дивина дорогу віднайти, але ніхто не хоче шукати, кожен своїм шляхом бреде та іншого веде — в цьому і важкість.

Не розум від книг, а книги від розуму створились.